

F $\frac{29}{1888}$

თ ე ა ტ რ ი

საყოველ-კვირამო სალიტერატურო და სამხატვრო გაზეთი

1888 წელსა

№ 29

მარტოვლისთვის 21.

გაზეთი ღირს: ერთის წლ. 5 მ.,
ნახევ. წლ. 3 მ., ცალკე № 15 კ-
ნელის მოწერა მიიღება:
თბილისში, რედაქციის კანტორაში.
ფოთში ბესარიონ კაღანდაძესთან.
ადრესი გარეშე მცხოვრებთათვის:
Тифлисъ, въ редакцію газеты
„ТЕАТРЪ“. გაზეთი ისყიდე-
ბა: თბილისში, ჩარკვიანის წიგ-
ნის მაღაზიაში; და ბ-ნ ხიდეკელი-
თან — გოლოვინის პროსპექტზე.

საგაზეთოდ დანიშნული წერი-
ლები (კორექსპონდენცია) გარკვე-
ვით უნდა იყოს დაწერილი. თუ სა-
ჭიროება მოითხოვს წერილებს რე-
დაქცია შეასწორებს. რედაქცია არა
კისრულობს წერილების უკან გაგ-
ზავანას და მათ შესახებ მიწერ-
მოწერას.

ყოველ წერილში უნდა იყოს
მონსენებელი: სახელი, გვარი და
საცხოვრებელი ადგილი დამწერისა

ახალი ამბები

განსვენებულს ლაშკვეიჩს, ხარკოვის უნივერსიტეტის პროფესორს 20,000 მან. უნდერძებია ხარკოვის უნივერსიტეტისათვის; ტომსკის უნივერსიტეტის საექიმო ფაკულტეტისათვის კიდეც 3000 წიგნი დაუტოვებია. ამის გარდა ამ პატიოსანს კაცს გადაუდგია თანხა, რომლის სარგებელიც ღარიბ სტუდენტებს უნდა ეძლეოდეს. როგორც „Харк. Губ. Вѣд.“ იწერებიან, საექიმო ფაკულტეტს აქვს განზრახვა სთხოვოს მთავრობას, რომ ხარკოვის უნივერსიტეტის «ტერაპევტულ კლინიკას» უწოდონ სახელად „პროფესორი ლაშკვეიჩის კლინიკა“.

— პატიეცემული პროფესორი ბ-ნი ცაგარელი ჩამოძვანდა თბილისში.

— წარსულ სამშაბათს ახალი თუმნიანები გამოვიდა. ეს ფული, ერთი შეხედვით ახალ ოც-და-ხუთ მანათიანებსა ჰგავს.

— 17 აგვისტოს, „რუსული კომიკური ოპერის“ დასმა გაათავა წარმოდგენები. მოატანა ზამთრის სეზონის დაწყების დრომაც და ჯერ არ ვიცით ან ბ-ნი ფორკატი, ან ქართული დრამატული საზოგადოება რას აპირებენ.

— მკითხველებს, რა თქმა უნდა, ეხსომებათ, თავადი ანდრონიკაშვილების და თამამშოვის შორის ატეხილი დეა. ამ ქმად ანდრონიკაშვილებს უჩივლიათ სადაც ჯერ არს თამამშოვ-ზე. საჩივრის საბუთი ის არის, რომ თამამშოვმა იჯარის დროს მამული სრულებით გაუფუქა. დღეს, როგორც შევიტყუეთ, სასამართლოს ბ-ნი რუსანოვი დაუნიშნავს გამოამძიებელად, რომელიც ადვილობრივ გამგზავრებულა და იქ დარწმუნებულა მოჩივართა სიმართლეში.

— ამ დღეებში ახლად გამოსულმა საგიჟის სახლიდამ გამოსცა შესლილის წერილები: „წერილები ქართულ მწერლობაზედ“ ეინმე სანდალასი, რომელიც ამტკიცებს, რომ პირველი მწერალი ჭონქაძეა, ამას მოჰყვა „აზნაური ა. ფურცელაძე“ და ამანა შვა ბ. სანდალა. ამ ეაქბატონის ნაწერი გვაგონებს ერთს ლათინურ ანდაზას, რომელიც ამბობს: ვირი ყურებმა გასცა და ლომი ბრკყალებმაო.

შენაური გაცნობა

(თარგმანი)

კომედაია ერთ მოქმედებად.

(დასასრული*)

გ ა მ ო ს გ ლ ა მ ე თ ო რ მ ე ტ ე

ანიუტა და კორნევი

კორნევი. ესეც მე. არ შემიძლიან!

ანიუტა. რიდასთავის მობძანდით?

*) იხ. „თეატრი“ № 28.

კორნევი. (არ უგდებს ყურს) არ შეიძლება ამისთანა სისულელე ჩაიდინოს კაცმა.

ანიუტა. თქვენ დასმტკიცეთ, რომ შეიძლება. მაგრამ რატომ ბოდიში არ მოითხოვთ, რატომ არ შეესპწეთ, როგორც ადათან?

კორნევი. საჭმელ ეგ არის, რომ ის რაღაც ადათან, არ ვიცი და! მე მაგისთანა საღსთან დაზარაჯი არ ვიცი, ვწითლდები, თავბრუს მესხმის სოფლე, ერთი სიტყვით ბეგრავ რომ მინდოდეს სათქმელი, ვერაფერს ვერ ვტყვი, მაგრამ მაინც ერთიც უნდა ვცადო; იწნება გემოვადეს რამე.

ანიუტა. (იქით) ახ, ნუტაი ვინეკი გაიმეორეს წელანდელივით, რომ ცოტა მაინც გაძმსარულას. მოდი ერთი მეც უშველი; ექ, რაც იწნება, იწნება (იძას) იცით რა?

კორნევი. რა ამბავია?

ანიუტა. მომეცით სიტყვა, რომ არ გამცემთ და მეც მოგეხმარებოდით.

კორნევი. სამი ათას სიტყვას მოვცემ... ოღონდ მომეხმარე.

ანიუტა. მამ ვარჯი, თქვენ სომ შესცდით.

კორნევი. ეგ სომ მეც ვიცი, რომ შევცდი, მერე?

ანიუტა. სოფლაც არა. თქვენ გგონიათ, რომ შესცდით, მაგრამ თქვენ ესლა სცდებით თუ მართლა თქვენა თავი შემცდარი გგონიათ.

კორნევი. მოათმინეთ, მოათმინეთ. მე შევცდი, მაგრამ ვცდები თუ მართლა ჩემი თავი შემცდარი მგონია? უკარცრავთ, იწნება მე ესლაც ვცდებოდე, მაგრამ მაინც არაფერი არ მესმის.

ანიუტა. რით დაწმუნდით, რომ ეს დებორინისა არ არის.

კორნევი. როგორ თუ რით?

ანიუტა. დახს, რით, ით დაგმტკიცათ?

კორნევი. რითა?.. თუძეცა, მართლა, არაფერთ, მაგრამ.

ანიუტა. წერილები სომ გადმოგცათ, განა ამითი არა წმუნდებით, რომ ის დებორინისა არის? აი ვადეკ დასმტკიცებელი საბუთი. (ანგუნეს დაწერილს წერილს) ემ საათში მივიღე.

კორნევი. ვაი შენ ჩემო თავო! მართლა და ნამდვილი სისულელე ესლა გამომხდა; არა მე ტუტუცმა რათ დავიჯერე ისე მალე, რომ ეს დებორინის ქალი არ არის... ემ... როგორ მალე მოგეჩვიანდი და! ა-ა ა, ასლა ვი მესმის როგორც უნდა მოვიტყე, მე მა-

გას დაკუმტვიცებ, რომ ჩემი მასხარათ აგდება კერე ადვილი არ გას-
ლავთ; ესლას მე ვიცი, როგორც უნდა დაწარავი.

ანიუტა. ახ, ესლას დაიწყობას აი. მე გი თავს მოვარადებ (მირ-
ბის შუას კარებში).

კორნევი. არა და! შეიდას ოთხმოც-და-ათ დედანკაცს ვიცნობ
და ჯერ მაგისტანს ეშმაკი არავინ შემსვედრინა; როგორ მაიატუნს თა-
გი. მაგისტანსები სხვას ქალებთან ილაშარავთ. მაგრამ ასი გიას ჩემ თავ-
სე, თითქმის გებრადები და სოროსტკას და პატროსანი ქალი ვერ უნდა
გავარჩიო. ვინ იცის რამდენი გაიცინას ჩემს შემდეგ! არა „იმედი გი
მაქვს, რომ გადაუხდია. აგერ, მგონია მოდის...

გ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ე ტ ა მ ე ტ ე

კორნევი და ჩაროვისა

ჩაროვისა. სუვევლასფერი ეს ამბავი სისამაგლას და სხვას არა-
ფერი.

კორნევი. სწორეთ. მეც თანახმა გასლავართ.

ჩაროვისა. (გაკვირვებული) როგორ, თქვენ ისევე აქა სართ?
რას გნებამთ?

კორნევი. რას მნებამს? უნდა გამოგინსდოთ ქალბატონო,
რომ მე ისეთი სულელი არ გასლავართ, როგორც, იქნება, შირველ
შემოსვევასში გეჩვენეთ.

ჩაროვისა. მე ეგ არც მგონია და არც მითქვამს თქვენთვის.

კორნევი. ეგ სულ ერთია, თუ არ მითხარით, სომ ჭიფიქ-
რობდით და თუ სიტყვით არ მითხარით—ეგ სისიეთას ვევლას ქალე-
ბისა: რასაც იფიქრობთ—იმას არ იტყვით და რასაც ამოობთ—არც
იმას იფიქრობთ. მე რასაც ვიფიქრობ, იმასვე მოვასსუნებთ, მე თქვენ
გამოვართვით წყრილები და აი ინებეთ, უგანვე გიბრუნებთ.

ჩაროვისა. როგორ?

კორნევი. ისე. რადგანაც სემეონ ნიკოლაევიჩი რაღაც ფუფის
გულისათვის არღვევს გავმირს თქვენისთანა მშენიერ ქალთან, ამი-
ტომ მე ის ვერ ვიციან კია გნათ... ამ გვარი ქვევას არ გეკადრებათ
თქვენ.

ჩაროვისა. რასაკვირველია, იმისი ქვევას სრულებით უადგილდა.

კორნევი. თქვენ ნუ სჯავრებთ. მე ამ თსოვნას იმიტომ ვუსრულებდი სემეონ ნიკოლაევიჩს, რომ მეც მიჭირს საჭმე... მ.მ.. ფულის შესასებად. მე იმას ფული ვთხოვე და ის დამპირდა ცოლის მსითვიდგან, რომელზედაც იმის ყველა პლანები არის დამოკიდებული... ეს წერილები მე სულესა მწკამს, გამომძრთვით.

ჩაროვისა. უკანვე მიბრუნებთ?

კორნევი. დიას.

ჩაროვისა. (ართქვეს, აქით) ესლა კი ყველაფერს გავიგებ. (კითხულას) ჭმ... წარმიადგინეთ, მე მეკონა რომ ეს მარტო დროებითი სუძრობა იუა ყმაწვილი კაცისა. მამ კარგი, სემეონ ნიკოლაევიჩ, ესლა კი გიცანით. (ალებს სტოლის უჯრას და ალებს აქედან სხვა წერილს) გაისარკვეთ, ეს წერილები თქვენს მეგობარს გადაეცით და აი ესეც მეოთხე.

კორნევი. მეოთხე რაღათა? იმან მარტო სამი ვთხოვთ.

ჩაროვისა. არა უშავს-რა, ეს წერილიც იმის მოწერილია, რომელშიაც სიყვარულს და საუკუნოთ მეგობრობას მიცხადებს. აილეთ.

კორნევი. არ შემძლიან, დემეტრისა, შუამავლობა იმ კაცთან.

ჩაროვისა. ამ წერილში მეფიცება, რომ ჩემის მეტი არავინ უყვარს, რომ მხათ არის მთელი თავის სიცოცხლე ჩემთან გაატაროს...

კორნევი. სტუუის, სტუუის, ბატონო! (ჩაროვისა წარს რეკს).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ე თ ო თ ს მ ე ტ ე

იგინივე და ანიუტა

ჩაროვისა. (კორნევის) მამ არ აილებთ?

კორნევი. არ შემძლიან.

ჩაროვისა. (ანიუტას) ეს წერილები წაუღე უფ. სემეონ ნიკოლაევიჩს, ზასუხს ნუ მოუცდი, თუ შინ არ იყო—იქ დასტოვე.

ანიუტა. გიორგი გავკზავნო?

ჩაროვისა. არა შენ თითონ წაიღე, კარგი ეტლი დაიჭირე და ჩაწარ წადი, კმ საათში.

ანიუტა. ესლავე, მე თითონ გაიხლებით (მირბის).

გ ა მ ა ს გ ლ ა მ ე ს უ თ მ ე ტ ე

ჩაროვისა და კორნევი

კორნევი. ესლა აი რაშაი საქმე, სომ დარწმუნდით სემეონ ნიკოლაევიჩი რა კანცია... არ მომტკმით ნუბას, რომ იმის ადგილი მე დავიჭირო? მე ჩემი კარტიკები თანა მამქს (იღებს) მოიღეთ მოწვალებს, გააკეთეთ ეს კარტიკა თქვენს ალბომში და ჩამწერეთ კანდიდატათ იმის მაგივრად. ახა ნახეთ, აი უმაწვილი კანცია, ეს მე მესმის. დარწმუნებული იყავით, რომ სსკეპსედ თუ კარგი არა, უხეირო არ გამოჩნდება თქვენს ალბომში.

ჩაროვისა. (იღინიას) სს, სს, სს, რა კარგი ახრისა ყოფილსართ თქვენს თავსედ. (ართმეკს) უკაცრავათ კი და ძალიან სულელი ყოფილსართ.

კორნევი. კვ იქნება კვრება, მაგრამ გეფიცებით რითაც გნებამთ, რომ ჩემსედ უკეთეს უმაწვილ კანცს კერსად ვერ შესვლებით. მე სუეკელას უეკარავარ და მანუბიურებენ ვისაც კი ვიცნობ, თქვენც გაანუბიურეთ ეს საცოდავი უმაწვილი.

ჩაროვისა. მე მარტო სიცილი და დამრჩენია.

კორნევი. ძალიან პატროსანი, გარწმუნებთ, რომ ჩემთან ყოველთვის მისარულათ იქნებით, ყოველთვის სიცილში გაატარებთ დროს. მამ ალბომში? .

ჩაროვისა. (კოსტათ) მ..მ .. მოვიფიქრებ.

კორნევი. არ შეიძლება მეც გიშველოთ და ერთად მოვიფიქროთ? მე კარავათ გაგაცნობთ ახალს კანდიდატსა, ჩემო მშენიერო სადიკა.

ჩაროვისა. ოჰ, ძლივს.

კორნევი. იქნება მართლა სადაი გუბანთ? ოჰ, რა მშენიერი სასულია.

ჩაროვისა. (იღინიას) სს, სს, სს, მართლა და თქვენც კანცია გაჯავრებას ვერ მოახსენებს. დემოტმანი ძალიან კარგი სულელი ბძანლებით.

კორნევი. სულ სულელი და სულელი. ერთხელ მაინც სთქვით ძალიან კარგი უმაწვილი კანცია სარ თქო, რა ღამაში და მადიანი რამა სარ თქო.

ჩაროვისა. ოა... კგ მეტის-მეტი იწება ზირველი განლობი-
ლი კაცისთვის და ისიც თქვენისთანა. მე თქვენ ჯერ ვერ გიცნობთ,
მგონი რომ ძალიან საშიში უნდა იყოთ.

კორნევი. მე, საშიში? აბა რას ბძანებთ, ერთი შემომსუდეოთ
კარგათ და! ერთი მშვიდი, ერთი ტკვიანი, რომ მეტი აღარ შეიძლე-
ბა, აბა მე ჩემ თავს არ ვიცნობ რატა ვარ?

გ ა მ ე ს გ ლ ა მ ე თ ე ქ ვ ს მ ე ტ ე

იგინივე და ანიუტა

ანიუტა. (შემოდის წერილით) მიუუტანე და აი ჰასუსიც. (აძ-
ლეს წერილს)

კორნევი. ვინ იცის რა ნაირათ გაუსარდა წერილების მიღება.

ჩაროვისა. (კითხულობს წერილს, კონკურტს ძირს დააგდებს)
ნადეჟდა ვასილეჟს! დებორინის და თქვენი წერილის აზრს მივსვლი.
მე, რასაკვირველია, დამნაშავე ვარ თქვენს წინაშე, მაგრამ ბოდიშის
მოხდა გი ვერ მომიხერხება. ძალიან სამწუხაროა თქვენი დაკარგვა,
მაგრამ უფრო სამწუხაროა მხანს, რომ ეს საქმე მაგისტანს ბრძივს
მივანდე!

კორნევი. რაო, რაო? ვისზედ ამბობს მაგას?

ჩაროვისა. (განაგრძობს) ტუტუტუტა როგორ ვერ გაარჩინა სო-
რისტკა ნადეჟდა ვასილეჟს ჩაროვისაგან!

კორნევი. რაო, რაო? მოითმინეთ. (იღებს კონკურტს და
კითხულობს) „მადამ ჩაროვისას“. ვაიმე, ესლა გი დაუიღუშე. (დაე-
ცემა სკამზე).

ჩაროვისა. ესლა მისვლით ვისთანა გქონდათ საქმე?

კორნევი. დახოჭილი ვდგეკარ თქვენს წინაშე .. გთხოვთ მა-
ჰატოთ.

ჩაროვისა. აბა, ანიუტა, გაუნათე ამ ემსწვილს.

კორნევი. (ათაგებს სიტყვებს) „რომ მეორეთ აღარ შესცდეს
კარები“. ვიცი, ვიცი, სამჯერ გავიგე... მაგრამ განა ჩვენი ესე უცნაუ-
რი განცობა ესე მალე უნდა დაუიწყოთ?

ჩაროვისა. მაშ რაღას ელოდებით, მარცხენა ხელის თხოვნა
ხომ არა გსურთ?

კორნევი. (დაინოქებს) არა, არა მარჯვენა... ორივე... ნადეჟდა კასილენა, გთხოვთ!..

ჩაროვისა. ადექით, მე არ მიუყარს ებ სტენის ეფექტები, ადექით!

კორნევი. თქვენ საქმრო დაჭკარკეთ, მე ფულები, ჩვენ ორივეს ნუგეში გვეჭირდება, მე თქვენ გიშოვნით საქმროს და ძალიან კარგსაც; ღმერთს გეფიცებით ჩემში არ მოსტყუვდებით.

ჩაროვისა. კარგი, ჩემთან სიარულის ნებას მოგცემთ, და თუ ამაზე ნაკლებ მომეწონეთ...

კორნევი. მაშინ? (ჭკონის ხელს).

ჩაროვისა. განსათ!

ფ ა რ დ ა

დათიკო.

სოლომონ მეფე*)

(ხალხური პოემა ჩაწერილი ქ. ყიზილარში ა. ხახანაშვილის მიერ)

სამნი კაცნი მოდიოდნენ
 სამიე მოსასვლელათ ჩვენთა,
 ხელთ ეჭირათ ოქროს ბურთი,
 ანათებდა ღამე ბნელსა.
 წყლისა პირსა დაულამდათ,
 წყლისა პირსა ჩამოხტეა;
 მებადემ ბადე გაშალა,
 სამი თევზი ბადეს ხედესა,
 მოსწიეს, გაოათრიეს,
 სამიე ქეაბში მოხარშეს ა.
 დააწყეს ოქროს სინზედა
 სოლომონსა მთართესა.

*) რადგანაც ეს ვარიანტი საკმარისათ განსხვავდება იმ პოემიდან, რომელიც დაბეჭდილი იყო ამ წლის მე-92 ნომერში გაზ. „ივერიისა“, საჭიროთ დაუინახეთ მის დაბეჭდვა „თეატრში“.

სოლომონმა თეჯლიში ჰქმნა,
 დაჰპატიყებს თავადებსა,
 სიტყვას მოჰყვა მეტათ ბრძენსა:
 ავაშენებ საწილის გუთანს,
 შიგ შევაბავ უღელ დევსა,
 ზღვაში ეხნამ და ზღვაში ვთესავ,
 ხმელათ ეინადირებ თევზსა,
 კინჰველას გოდორს აეკიდებ,
 კამბჩეებს დაუყური ბზესა;
 თუ ეს სიტყვა მართალია,
 ჩემი თევზი გაცოცხლდესა.
 გაცოცხლდა, ზღვას შეუტურდა,
 ორი ისევ სინზე ძეგსა.
 რიგი მოჰყვა სამართალსა,
 ეხლა ნაზირ-ვეზირ ხედესა,
 ნაზირ-ვეზირ ამას იტყვის:
 შენ გაგვზარდე, გაგვაკაცე,
 შენ შაგვეყარე შეესა დღესა,
 დღეში სამჯერ მას ეამბობდით,
 ჩვენ მოვეკლათ სოლომონსა,
 აწ ვაფურობებ ეშმაკებსა,
 გავისტუმრებ ცარიელსა;
 თუ ეს სიტყვა მართალია,
 ჩენი თევზი გაცოცხლდესა.
 გაცოცხლდა, ზღვას შეუტურდა
 ერთი ისევ სინზე ძეგსა.
 რიგით მოჰყვა სამართალსა,
 ეხლა დედოფალსა ხედესა,
 შიშითა და სირცხვილითა
 გულის ღონება დაუწყო.
 გულზე ასხმენ ვარდის წყალსა,
 აფიცებენ მამის მზესა,
 შე პირმზეო არას გერჩი,
 თუ მტერსა მოგვიდებ ხელსა,

ვულაღტე გვირგვინს ჩემსა,
 შეუდქი ეშმაკებსა:
 თორმეტი წელიწადია
 ვყვარობ კუნწულ ხელმწიფესა.
 თუ ეს სიტყვა მართალია,
 ჩემი თევზიც გაცოცხლდესა.
 გაცოცხლდა, ზღვას შეუტურდა.
 სინი ცარიელ დარჩესა.

სოლომონმა თევლიში ჰქმნა,
 დაჰპატივებს კუნწულელსა.
 კუნწულელი რომ მობრძანდა,
 ფურ ბერწებსა დაუკლავსა,
 წითელ ქვევრებს აუბღისა.
 შუა ღრინში რომ შევიდნენ
 მოახსენა კუნწულელსა:

„კუნწულელო, სიტყვას გეტყვი
 შენთვის დღათ საამურსა;
 ერთი სპილენძის კოკა მაქვ',
 მიბარია შემისხლესა,
 ეინც მას საყმოთი გამიმსებს,
 საყვარელი მას დარჩესა“.

კუნწულელი სიხარულით
 ფიცხლავ ფეხზე წამოდგესა,
 ფეხთ მაშინას არ უცდისა.
 „საცა ჩემი საკმა არის,
 სულ წმიდათ აქ დამიგროვდით,
 კოჭლი, ბრძაცა არ დარჩესა“.
 ბებრის ბებრები მოდან,
 მოათრევენ ნაბღის ძველსა,
 სამი დღე-ღამე იღინეს,
 კოკის ყელსა დააკლდესა.
 „კუნწულელო შენც წაბრძანდი
 საყვარელ მოჰკიდებ ხელსა“.
 კუნწულელი რომ ჩაეიდა,

თავს ზარფუნს გადახურესა,
 ოთხიე-კუთხიე გადაქედეს,
 ასწიეს და წყალს მისცესა
 ღმერთმა ჰკოთხოს მეთევზესა.
 მებადემ ბადე გაშალა,
 კოკის ყელი ზადეს ხვდესა,
 მოსწიეს, გამოათრიეს,
 'მუა წამეზე დაღგესა,
 ერთმანეთსაცა შეჭვიცეს
 არ გაგცემთ ბატონსა ჩვენსა,
 თულუნგებით დაუშინეს,
 კოკას ყელი მოსტეხესა,
 ღმერთმან დასწყევლა ეშმაკი,
 მთელი ქვეყანა მოსდესა.
 სოლომონ მცფეე ნავსო,
 რაიმც რომ გამაჩინა მე,
 მაჯას მოჰე დიდო ძლი,
 სიცოცხლით დამაჩინე მე,
 ქეჩიეი ვახარე, ოზოლი,
 ბრმასა თვალი უხილე მე,
 სამი წლის ხმელი მამალი
 ხეს შეესვი ავაყრელე მე,
 მწყემსი მინდორში ვაძინე,
 მტერი არ მიუჩინე მე,
 მისთანა ავი კაცი ვარ
 ტყენი არ ვასყიდინე მე.
 (ნათქვამი ბ. ბასიანაშვილის მიერ)

 ბ რ ე ლ ო კ ი

მოათსრობა ფრანსუა-კოშუსი.

I

ქულიენ-დენ-რემ ყოველივე ანბავი დაწერილებით რომ გი-
 გო და ოლგას თაყვანის-მცემლების რიცხვში ჩაეწერა, ძალიან

შეუყვარდა მას ეს მშვენიერი ქმნილება. რა დღესაც ოლგამ ქუ-
ლიენი გაიცნო, იმ დღესვე დამშვიდებით და თამამად შეხედა
მას, ჰაპიროსს მოუყიდა და ნაზად წამოთქვა:

— გამარჯობა, შეყვარებულო რაინდო! და მაკრად, ვაჟურად
ხელი მოუჭირა.

ქულიენი იმ დღის შემდეგ ოლგას სიყვარულმა მთლად შე-
იპყრო. ის უმაღლეს მიჰხედა, რომ რაღაც საიდუმლოება სტან-
ჯავდა მშვენიერს ოლგას და მისდამი სიბრალუღითა და სიყვა-
რუღით აეცსო გული.

ოლგა მიზეზიანი ქალი იყო, ამაყი; მასთან ცუდად აღ-
ზრდილი, მაგრამ ცხადად ჰკრძნობდა თავის ცხოვრების უმნი-
შენელობას. ჰკრძნობდა აგრეთვე, რომ ამ წუთი-სოფლის სიტ-
კბოებიდან არა გამოდიოდა-რა. საშინლათ ჰკიცხავდა და თით-
ქმის ზიზღით შესცქეროდა თავის ახალგაზდა თაყვანის მცემლებს,
რომელნიც მოუშორებლივ მის აზრდის დასდევდნენ: ისინი არ
აკლდებოდნენ არც ერთს „სატანკაო“ საღამოს, არც ერთს
დროს გატარებას, სადაც კი მშვენიერი ოლგა იქნებოდა.

ყველანი მისთვის გიჟდებოდნენ, ყველა ოლგას გულის მო-
გებას ცდილობდა, მაგრამ არც ერთს წრფელის გულით არ
უყვარდა, არც ერთს არ უნდოდა მისი ცოლად შერთვა. ოლ-
გას მათზედ შორს ეჭირა თავი; თუ რომელიმე მათგანი რო-
გორმე უზრდელად ხელს მოჰკიდებდა ტანცაობის დროს, ან
ვალსის დროს ახლო მიიკრავდა და დაწესებულს მანძილზედ
თავს არ დაიჭერდა, მაშინ ოლგა წკეპლას უთავაზებდა და
უზრდელს პატიოსნებრს მოვალეობას მოავაგებდა ხოლმე.

ქულიენმა აღლოთი გამოიცილა ოლგას დიდ-სულოვანი და
პატიოსანი ბუნება. წრფელი გული ხმარად შორს დამნახველია.
იგი მიჰხედა ოლგას დარდს, მან გამოიცილა ის მწუხარება, რო-
მელიც ამ ახლად-აღყვავებულს ეარდს, ოლგას, უდროვოდ
აქცნობდა.

ოლგას სიღამაზემ თითქმის ჰკუთ შეუშალა მას; თავი ავი-
წყდებოდა, როცა ოლგა ვალსის დროს ქულიენის მხრებისკენ
თავს გადინხრიდა და ნაზად გაუღიმებდა. ოლგა იყო მისი ღმერ-
თა. მას ჰსურდა მუდამ ოლგასთვის ეცქირა. უფრო იმისთვის

უყვარდა, რომ რაღაც საიდუმლოება ქენჯნიდა ოლგას გულს.

ქულიენს გული ცემას დაუწყებდა ხოლმე, როცა ჰხედავდა რომ ოლგა თავის დედას საყვედურის და ეჭვის თვალით ყურებას დაუწყებდა. გრაფინია ბარბარინას კი, ხნის მიუხედავად, ჩვეულებად ჰქონდა თავის პირის სახე სხვა-და-სხვა წამლებით შეცლამაზებინა. ვინც შეჰხედებოდა, ყველას დიდის აღტაცებით უამბობდა თავის ყმაწვილობის თავ-გადასავალს და გამარჯვებას.

ქულიენის საფიქრებელი კი ყოველს წამს იყო ოლგას შერთვა; მისი სულთამხუთაების ხელებიღამ გამოგლეჯა და შორს წაქანა, სადაც შესძლებოდა მას წმინდა ჰაერით სუნთქვა, სიყვარულის თანაგრძნობა და თავისუფლად ცხოვრება!

II

ერთს დღეს გრაფინია ბარბარინასას „სატანცაო“ საღამო იყო გამართული, სადაც ქულიენი, ჩვეულებრივ, ოლგას აჩრდილს დასდევდა. ქულიენმა შეამჩნია, რომ თათქო ოლგას შეეტყო მისი გულის წადილი. ოლგამ, რომელიც ყველა თავის თავყანის-მცემლებს სასტიკად ეპყრობოდა, ქულიენს თავის ხელით მიაჩრთვა ერთი ჭიქა ჩაი და გაუღიმა. ქულიენს გულმა ცემა დაუწყუო, აირია, ფერი ეცვალა, ტანში ქრუანტელმა გაუარა და არ იცოდა რა ეთქვა...

— დიახ, გრაფინია... ერთი კვირის შემდეგ ჩემი თავისუფლების ვედაც გავა. ხვალ პო დამ უნდა გავიდე, რამდენიმე დღეს ჩემს დასთან—ტურენში დავჩეხები, იქიღამ, დანიშნულებისამებრ, ბრესტში უნდა წავიდე და ორი წლის შემდეგ ისევ ჩემს ხელობას დაეუბრუნდები.

ქულიენი და ოლგა მარტო იყვნენ სტუმრის მისაღებ ოთახში. ოლგა ფანჯარას ასლო სავარძელზე გადაწოლილიყო და დაღონებული უყურებდა მის წინ მდგომს, თავ-ჩაღუნულს ქულიენს.

— გზა.. მშვიდობისა!.. ხმამ კანკალი დაუწყუო და სიტყვის გაგრძელება ვერ შესძლიო.

— მე თქვენთან სათხოვარი მაქვს, შეყვარებულო რაინდო! თქვენს ბრელოკში, ლომის ოქროს ფეხი შეენიშნე, ოქროსვე

ბურთხედ ჩამოკიდებული—გთხოვთ ის სახსოვრად მაჩუქოთ! მე მტაცებელ ცხოველთა შთამომავლობისა ვარ და ეს სათამაშო ნიეთი მომწონს...

ქულიენმა აიხსნა პატარა ბრელოკი, ოლგას მისცა, ხელი მოჰკიდა და მთრთოლვარის ხმით უთხრა:

— მე თქვენ მიყვარხართ .. მიყვარხართ!.. ცოლად გამომყევით!..

ოლგამ ხელები წაართვა, გულზე დაიკრიფა, დიდხანს თვალ-მოუშორებლივ უცქირა და დამშვიდებით უთხრა:

— არასოდეს!.. ჩემს სიცოცხლეში თქვენ პირველი ხართ, რომელსაც ჩემთან პატიოსნათ გეჭირათ თავი. თქვენ მიყვარხართ წრფელის გულით; მიყვარხართ და იმისთვის უარი უნდა ვითხრათ, სიყვარულში არ თანაგვირძნობთ.

— შემიბრა ლეთ, ოლგა!.. მე ვკვდები, ჭკუიდან ვიშლები თქვენი სიყვარულისაგან.

— მომისმინეთ!—სიტყვა გააწყვეტინა ოლგამ,—და მიიღეთ ჩემი რჩევა, რომელიც თქვენთვის საბოლოოდ სასარგებლო იქნება... მე თქვენი ღირსი არა ვარ... გესმისთ თუ არა?.. თქვენ ჩემთან შეუღლებით უბედური გახდებით... თქვენ დაჰკარგეთ განა, თქვენი დისაგან გამოგზავნილი ბარათი?.. ის ბარათი მე ვნახე და წავეკითხე... თქვენი და პასუხს გიგებდათ თქვენს ჩემდამი სიყვარულზედ; ასე, თქვენი სურვილი მე აღრე მქონდა გაგებულნი; იმ ბარათის შემდეგ მე ცხადათ ვგრძნობ, თუ რა დიდი განსხვავებაა თქვენს დიდსულოვანს დასა და ჩემს შუა... თქვენ ეკუთვნიან პატიოსნებით სავსე ოჯახს... თქვენს ოჯახში იმისთანა ქალი უნდა შევიდეს, რომლის წარსულიც სათნოებით არის შემკობილი... ნუ თუ თქვენ, ერთი დედი თქვენის მარტო სახელის მოგონება, მისდამი სიყვარულის ალს არ გაგიძლიერებთ?.. მეცა მყავს დედა!.. მაგრამ მე არ ძალ-მიძს არ გავკიცხო ის... თქვენ ვერ იცნობთ მას... მე, მე კი კარგათ ვიცნობ. თქვენ რომ იმისთვის ჩემი თავი გეთხოვათ, ის უსათუოდ უარს გეტყოდათ: თქვენ არა ხართ დიდი კაცი, არც მდიდარი ხართ და არც ხარისხოვანი!.. დედა ჩემს კი ჰსურს, რომ მე ვინმე შესანიშნავი კაცის ცოლი შევიქმნე, თუ კი როგორმე მოხერხ-

დება. თუ არა და, მაშინ იმას სხვა აქვს აზრათ. . მე ცხრამეტის წლისა ვარ და რაც ამ წლოვანებას შეეფერება—იმზედ მეტადა ვარ გამოცდილი! ვიცი რა საშინელებაც არის ეს, ქუელიენ, მაგრამ რა ვქნა?.. აი რისთვის ვიყავით ჩვენ წარსულის ზამთარს ნიცაში, წარსულს ზაფხულს სკევენპიგში და ამ ზაფხულსაც აქა ვართ! მე, როგორც რამ საქონელი, ისე დაფევეარ საჩვენებლად. ეს არის უმთავრესი მიზეზი ჩვენის მოგზაურობისა. დედა ჩემი დიდი მთაერის ცოლი იყო და მეც ან გრაფს უნდა გავყევი, ან თავაღს და ან ჰერცოგს და აბა ეხლა, თითქმის გაღარიბებული აზნაურიშვილის გაყოლას რა ამბით შეჰხედება ის?!. იმისათვის ეს დამამკირებელი რამ იქნება!.. ჰხედავთ მე როგორ თავი არ მიბრალდება?.. თქვენ უნდა მომიძულოთ... არა, უნდა დამეთანხმოთ!.. თვითონ თქვენც არ უნდა მოინდომოთ, რომ ხასიათ გაფუჭებული ქალი სათნოებით საფეც დედა თქვენს ოჯახში რძლად შეუყვანოთ...

— დიად, მართალია, განაგრძო ოლგამ, — მე ძვირფასი და მასთან უსარგებლო სათამაშო ნივთი ვარ, მაგრამ ბედნიერებას ვერავის ვერ მივანიჭებ... დიახ მე თქვენ არ მიყვარხართ... მე არაინ არ მიყვარს... მე თავ-მოყვარე ქალი ვარ. ჩემთვის სიყვარული არა ჰსუფევს... ჩემი სიყვარული განცხრომაა!.. სიყვარული უჭკუობაა, ავადმყოფობაა, ცხელება! მე კი სრულებით კარგად ვახლავარ. მშვიდობით ბრძანდებოდეთ... მხოლოდ სახსოვრად კი ბრელოკი დამიტოვეთ!.. მე თქვენ მოგიგონებთ, როგორც პატრიოსანს და კეთილშობილს კაცს!.. ნუ მეწინააღმდეგებით!.. მე თქვენ ყურს არ გიგდებთ!.. მშვიდობით!..

III

სამმა წელმა გაიარა და სენეგალიდამ დაბრუნებული ცეცხლის გემი მადავასკარის კუნძულთან დადგა; თან მოიტანა ახალი ქურნალ-გაზეთები. ბნელი ღამე იყო, ცივ ქარს ზუზუნი გაჰქონდა; ქურნალ-გაზეთების დამტარებელმა აფიცრის კარავში შემოიტანა რამოდენიმე ქურნალ-გაზეთი და სტოლზე დასდვა. ქულიენ-დე-რემ ერთი გაზეთი გაშალა, კითხვა დაუწყო იმ

გვერდს, რომელზედაც განცხადებები ეწერა და შემდეგი წაიკითხა: „ჩვენ გვაცნობებენ, რომ მეფე შეაბისა გუშინ საღამოს დაბრუნდა თავის მოგზაურობიდან; ის მოგზაურობს გრაფი აუგსბურგის სახელით.

„მოვიდა თუ არა ვაგზალში, ერთი შემაწუხებელი ამბავი შეემთხვა. ბარონესა გალის, რომელსაც თავის დედა გრაფინია ბარბარინაც თან მოჰყვა, ოქროს ნივთი დაეკარგა, და ამ დანაკარგმა ბარონესა ძლიერ შეაწუხა. ეს იყო უბრალო ბრელოკი—ლომს ფეხი ოქროს ბურთზედ ჩამოსხმული.

„ბარონ გალის მეუღლე ორი ათას ფრანკს აძლევს საჩუქრად, ვინც იმ ნივთს იპოვნის და მიუტანს“.

— მეგობარო ქულიენ, თქვენი ყარაულობის დროა, უთხრა მესაქემ.

— გმადლობთ! წარმოსთქვა ქულიენმა შემკრთალის ხმით.

მესაქე და აფიცერი, რომელნიც თვალს ადევნებდნენ, გაკვირვებულნი იყვნენ ქულიენის ქცევით, ქულიენი ხომალდს იალქანს მიჰყუდებოდა, ზღვის ტალღებს უყურებდა და საშინლად სტიროდა.

ი. სენაელო.

რედაქტორი და გამომცემელი ალ. ნაზიანიძე.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

სტენები „მიროვო სუდაისტან“ — დავით ხოსლანისა დაიბეჭდა ცალკე წიგნებად და ისეიდეხა „წერა კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების“ წიგნთ საწეობში და ხ-ნი ჩარკვიანის წიგნის მადანაში. პიესა დირს 13 კაზ. კაზ. „თეატრის“ ხელის მომწერთ დაეთმობათ ორ შაურად. ქალაქ გარეშე მცხოვრებთ შეუძლიანთ დი-რებული ფასი ფოსტის მარგებით გამოგზავნონ.